

Norsk Vanns innspill til:**Høring i helse- og omsorgskomiteen 27. oktober 2020 vedr. Prop. 1 S (2020-2021) fra Helse- og omsorgsdepartementet**

Til Kap. 714 Folkehelse, post 60 kommunale tiltak:

Program for teknologiutvikling i vannbransjen

Vannbransjen står foran store investeringsbehov for å kunne levere trygt og sikkert drikkevann. Innovasjon og utvikling av nye tekniske løsninger vil være svært viktig for å kunne gjennomføre fornyingen innenfor akseptable kostnader for innbyggerne, og for å sikre tilstrekkelig fornyingstakt. Program for teknologiutvikling skal være en katalysator for en slik utvikling. Nødvendig finansiell styrke må på plass. Dette kan løses ved et spleiselag mellom kommuner og stat som beskrevet i «Utredning av et program for teknologiutvikling i vannbransjen», Folkehelseinstituttet oktober 2018, hvor kommunene bærer hoveddelen av kostnadene gjennom et påslag på vann- og avløpsgebyret. Anbefalingen er i tråd med et enstemmig Storting formulert i anmodningsvedtak nr. 1010 (2016-2017): «Stortinget ber regjeringen fremme forslag til en norsk modell for et program for teknologiutvikling i vannbransjen, som et spleiselag mellom staten, kommunene og leverandørindustrien.»

Et program for teknologiutvikling i vannbransjen vil gi bedre, billigere og mer bærekraftige vann- og avløpstjenester, noe som både har betydning for folkehelsen og samtidig vil føre til innovasjon og grønn vekst på et viktig samfunnsområde.

Norsk Vann har samlet de sentrale organisasjonene som blir berørt av dette, MEF som representerer entreprenørene, Vannklyngen som representerer leverandørene, KS og Huseierne som representerer befolkningen. Vårt entydige krav er en endring i lov om kommunale vass- og avløpsanlegg, en ny § 4a som beskrevet i FHI sin rapport. Vi forventer at myndighetene nå følger opp dette. Et obligatorisk påslag på 50 kr pr abonnent pr år. vil gi en det nødvendige løftet bransjen trenger for å innovere slik at vi kan levere bedre kvalitet og lengre levetid. Dette vil være et virkemiddel som vil sikre at den gebyrveksten som må komme blir lavere.

Norsk Vann ber om at komiteen arbeider for at anbefalingene knyttet til finansiering og videre arbeid med å etablere et fullverdig program for teknologiutvikling og innovasjon blir iverksatt.

Til Kap. 702 Beredskap, Post 21 Spesielle driftsutgifter:

Behov for avklart nasjonalt system for nødvannsutstyr

Nødvann er vann levert utenfor ledningsnett ved svikt i den ordinære vannforsyningen. For å kunne levere til et stort antall mennesker i en krisesituasjon er man avhengig av tilstrekkelig med nødvannsutstyr. Mange kommuner har etablert utstyr for den andelen av befolkningen som de anser som nødvendig utfra eget behov. Skulle det oppstå en større krise som berører mange kommuner, eller en mye større andel av innbyggerne i en kommune enn forutsett, er det ønskelig å ha en nasjonal nødvannskapasitet som kan bistå med utstyr.

Det jobbes med å dimensjonere nødvendig nødvannsbereidskap i Norge ut fra en tre-nivå deling:

- Første nivå gjelder daglige driftshendelser og mindre ikke-planlagte hendelser, der vannverkene bør ha aktuelt utstyr i egen organisasjon.
- Andre nivå gjelder regionalt samarbeid om nødvannsutstyr med kapasitet opp til omlag 15.000 personer.

- Tredje nivå gjelder nasjonal kapasitet ved store hendelser.

De to første nivåene ivaretas av vannverkene og kommunene selv. Ved store (nasjonale) hendelser er det høyst tvilsomt om de regionale nivåene kan bistå hverandre på en tilfredsstillende måte, da det er mange organisasjoner, uklar responstid samt behov for å ha restkapasitet i eget område. Det er derfor behov for nærmere avklaringer av hvordan vi skal sikre nasjonal kapasitet innen nødvannsutstyr ved store hendelser. Sverige har i over 10 år hatt en slik kapasitet gjennom et samarbeid mellom Livsmedelverket og Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Muligheten for et samarbeid med Sverige bør undersøkes som del av en norsk utredning.

Styrket helseberedskap for drikkevann er et mål i forslag til statsbudsjett for 2021. Norsk Vann ber regjeringen foreslå en statlig utredning om nasjonalt system for nødvannsutstyr som et prioritert tiltak for å styrke beredskapsevnen på drikkevannsområdet.

Til Kap. 714 Folkehelse, post 21 Spesielle driftsutgifter:

Nasjonale mål for vann og helse

Nasjonale mål for vann og helse har satt en rekke nødvendige tiltak på agendaen knyttet til kunnskapsutvikling og heving av standarden på vannforsyningen, nasjonalt og også globalt. Norsk Vann opplever at tiltakene har styrket kompetansen og kapasiteten hos viktige aktører som eksempelvis Folkehelseinstituttet. Vi mener det er viktig at dette arbeidet videreføres og styrkes for å sikre nødvendig kompetansestøtte til vannbransjen. Med stadig oppdukkende nye utfordringer innen vannforsyning, er solide, uavhengige fagmiljø som baserer sitt arbeid på forskningsbasert kunnskap, svært viktig for å kunne ta riktige valg for fremtidige investeringen og prioritering.

Bemerkning uten budsjettreferanse:

Behov for bedre digitale rapporteringssystem innen vannforsyning

All rapportering knyttet til vannforsyning går gjennom Mattilsynet skjematenjester (MATS). Imidlertid har ikke dette systemet nødvendig kompatibilitet og mulighet for å hente ut data til bruk i annen statistikk og benchmarking. Også innrapportering av data til MATS er svært krevende og tar mye tid for vannverkene/kommunene. Mattilsynet selv har lenge erkjent det samme. Dermed blir det vanskelig å ha god oversikt over nåtilstand og utviklingen av kvaliteten på vannforsyningen i Norge, noe som er svært uheldig. Et nytt system bør derfor på plass snarest.

Kontaktpersoner:

Direktør Thomas Breen, mob. 479 75 340, thomas.breen@norskvann.no

Avdelingsleder Kjetil Furuberg, mob. 915 35 005, kjetil.furuberg@norskvann.no

Norsk Vann er den nasjonale interesseorganisasjonen for vannbransjen. Organisasjonen skal bidra til rent vann og en bærekraftig utvikling av bransjen gjennom å sikre gode rammebetingelser, kompetanseutvikling og samhandling. Norsk Vann eies av norske kommuner, kommunalt eide vann- og avløpselskaper, kommunenes driftsassistanser og noen samvirkevannverk. Norsk Vann representerer 320 kommuner med ca. 95 % av landets innbyggere. En rekke leverandører, rådgivere m.v. er tilknyttede medlemmer. Norsk Vann har en samarbeidsavtale med KS.